

Andrew Noble, ambasadorul britanic la Bucuresti: Românii din UK reprezinta peste 1% din populatia britanica; acest fapt ne va apropia tarile

Românii care locuiesc în Marea Britanie, aproximativ 700.000, reprezinta 1% din populatia Regatului Unit, iar aceasta comunitate va apropia si mai mult cele doua natiuni, afirma, într-un interviu acordat AGERPRES, ambasadorul britanic la Bucuresti, Andrew Noble.

"Faptul ca avem aceasta imensa masa de cetateni, pe care tarile noastre o împart: sunt români, dar locuiesc în Regatul Unit si reprezinta mai mult de 1% din populatia britanica; noi suntem 66 de milioane iar ei sunt 670.000 din schema de settled status, plus românii care au devenit cetateni britanici, probabil nu în numar mare, dar sigur vorbim de 700.000. Acest fapt ne va apropia tarile", arata diplomatul.

El vorbeste, în detaliu, despre sistemul de imigratie pe baza de puncte, pentru cei ce vor sa lucreze în Regatul Unit de la 1 ianuarie, dar si despre cei 140 de ani de relatii diplomatice România - Marea Britanie si evolutia tarii noastre în ultimii 30 de ani.

AGERPRES: Domnule ambasador, în prezent, au loc negocieri privind acorduri comerciale, un cadru pentru un acord comercial post-Brexit, în Bruxelles si Londra, dar exista aspecte clar stabilite privind imigratia, de exemplu - accesul pe piata muncii din Marea Britanie. Puteti dezvolta acest subiect, mai ales pe tema imigratiei pe baza de puncte, care suna putin complicat pentru cetatenii Uniunii Europene?

Andrew Noble: Cum ati spus, negocierile continua iar noi preferam sa parasim (UE - n.r.) cu un acord, asa ca faptul ca ele continua este un lucru bun. Dar deja exista anumite realitati: vom fi în afara Pietei Unice, în afara Uniunii Vamale si nu va exista libertatea de miscare a indivizilor. Asa ca primul lucru pe care l-as spune e ca românii care vor sa calatoreasca în Marea Britanie pentru o perioada scurta de timp pot calatori fara viza. Acesta este cel mai important lucru. Șederea lor poate fi de pâna la sase luni iar motivele calatoriei pot fi afaceri sau turism. Cei care vor sa locuiasca, sa munceasca sau sa studieze în Marea Britanie trebuie sa solicite o viza si pot sa o solicite de azi. Am simplificat sistemul în asa fel încât pot completa cererea de pe smartphone. Pot încarca datele biometrice si sistemul este mai simplu. Cei care nu pot face asta trebuie sa mearga la un centru unde sunt facute solicitari de viza. Dar totul este online. Tot ce tine de serviciile guvernului britanic este online, la gov.uk.

Subliniez mereu ca într-o tara ca România, unde sunt putine servicii guvernamentale online, gov.uk este o sursa de îndrumare privind sistemul nostru. Daca intentionati sa studiat, sa lucrati sau sa locuiti în Marea Britanie, mergeti la gov.uk, cautati "gov.uk, living in the UK" si va va duce la paginile unde vi se explica ce trebuie sa faceti. Nu cred ca oamenii trebuie sa fie foarte îngrijorati legat de sistemul de puncte. Este o schimbare, dar nu cred ca trebuie sa fie foarte preocupati de acest aspect, pentru ca gov.uk clarifica de ce este nevoie pentru fiecare categorie de viza.

Pentru vize pentru studenti nu este sistemul de puncte. Trebuie sa existe un loc la o universitate, sa aiba nivelul necesar de engleza, banii pentru întreținere si sa ai dorinta sincera de a studia în Marea Britanie. În cazul în care doriti sa lucrati în Marea Britanie, acolo intervine sistemul bazat pe puncte. De exemplu, în formular exista specificat un nivel minim al salariului pe care l-ati câstiga. Daca aveti acest salariu, vi se acorda 20 de puncte. Daca aveti un salariu de doar 20.000 de lire sterline pe an, vi se acorda doar 10 puncte. Dar aceste 10 puncte le puteti recupera daca aveti un doctorat într-un domeniu relevant sau un doctorat într-un domeniu esential. Aici conteaza punctele. Dincolo de asta, trebuie sa existe o oferta de munca, cunostintele de limba engleza, trebuie sa platiti taxa de asigurare de sanatate. Toate acestea sunt mentionate foarte clar pe platforma gov.uk.

Acest sistem de imigratie va face ca relatia dintre angajat si angajator sa fie mai strânsa? Va trebui ca

angajatii sa aiba un act de la angajator care sa le ateste veniturile.

Andrew Noble: Exact. Ce nu mai este posibil în viitor este sa mergi în Marea Britanie si sa sperii sa îți gasesti serviciu. Acest tip de viza exista doar pentru personal calificat. Minimul salariului anual acceptat este de 26.000 de lire sterline, ceea ce nu este mult pentru munca calificata iar nivelul este cel al bacalaureatului, în România, cred. Nu este un nivel imposibil. Încercam sa pastram relatia, dar sistemul nostru de imigratie va fi acelasi pentru toata lumea asa ca români calificati din România vor concura cu persoane din America de Nord, Australia, Africa de Nord, India, de oriunde.

În privinta calatoriei în Regatul Unit, post-Brexit, documentul publicat de Home Office (Ministerul de Interne britanic - n.r.) mentiona ca va exista o verificare mai temeinica a cazierelor. Aceasta verificare este valabila si în cazul în care nu este necesara viza?

Daca nu aveti nevoie de viza, ajungeti la frontiera. Daca aveti pasaport, puteti folosi portile electronice si nu veti interactiona cu nicio persoana. Daca mergeti cu un act de identitate national, veti interactiona cu politia de frontiera. Dar verificarea cazierului este valabila doar pentru cei ce solicita vize. Românii trebuie să înțeleaga ca din octombrie, anul viitor, au nevoie de pasaport sa calatoreasca (în Marea Britanie - n.r.). Pentru britanici, nu e o problema, pentru ca toti avem pasaport, atunci când calatorim, nu avem acte de identitate, în consecinta nu putem sa le folosim. Sistemul britanic este centrat în jurul ideii de pasaport, iar daca aveti pasaport puteti folosi poarta electronica - o varianta mai rapida si nu exista o persoana pe care trebuie sa o convingeti. Daca intrati cu o carte de identitate, trebuie sa convingeti persoana respectiva ca ati venit ca turist sau pentru o calatorie scurta. Pâna în octombrie, este permisa calatoria cu un act de identitate. Dupa, nu. Sper ca acest lucru sa nu fie o problema, sper ca oamenii sa își fi facut pasapoarte atunci, pentru a calatori în Regatul Unit. Românii care au primit deja statul special ("settled status" - n.r.) pot continua sa foloseasca o carte de identitate pâna în 2025. Deci vor fi aplicate reguli diferite cetatenilor români, depinzând daca sunt rezidenti în Marea Britanie sau din afara Regatului Unit.

În ceea ce priveste statutul special, aveti un numar de români care au primit "settled status" sau "pre-settled status" pâna acum? Recent, am înțeles ca se vorbea de 600.000 de persoane.

Nu stiu numarul exact, dar este în zona aceasta. 670.000 au depus cerere în acest sens, iar numarul cererilor este mereu mai mare decât al solicitarilor procesate. Dar rata de refuz este mica asa ca, din 670.000 de cereri sunt sigur ca peste 669.000 vor fi acceptate. Rata refuzului este foarte mica.

Marea Britanie continua sa fie un loc pe care studentii români îl aleg pentru educatia lor. Puteti vorbi de schimbarile post-Brexit? Exista o diferenta între studentii din UE care sunt înscriși pâna în august si cei care încep studiile dupa luna august, anul viitor?

Sa va explic, s-ar putea sa prezint foarte detaliat, dar vreau sa fie clar. În esenta, sunt trei date la care lucrurile se schimba. Anul scolar se desfasoara din septembrie pâna în iunie/iulie. Exista reguli diferite pentru acest an scolar, anume 2020/2021 fata de anii scolari din 2021 mai departe. Daca un student român este înscriș la o universitate britanica si ajunge în Regatul Unit înainte de 31 decembrie, poate sa solicite statut special ("settled status" - n.r.). Și va avea acces la taxe la nivelul cetatenilor britanici si va avea dreptul la finantare guvernamentala. Daca ajung în Marea Britanie dupa 1 ianuarie, înainte de încheierea anului universitar, vor avea în continuare dreptul de a plati taxe la nivelul cetatenilor Regatului si dreptul la finantare guvernamentala. Dar vor avea nevoie de viza. Iar daca se înscriu în anul universitar 2021/2022, vor avea nevoie de o viza si vor plati taxele ce revin tarilor terte, nu cele atribuite cetatenilor britanici. Și nu va exista ajutor guvernamental pentru toti. Deci, începând cu anul universitar 2021 costurile vor fi mai mari. Ele depind de profil si de universitate, asa ca cei interesati trebuie sa se informeze. Trebuie sa plateasca pentru viza si o suma pentru asigurarea medicala. Aceasta este diferenta. Dar înca vedem mult interes din partea studentilor români, chiar pentru anul universitar ce începe în 2021.

Studentii din UE au sansa unor burse?

Cred ca vor exista programe de burse, dar deocamdata nu stiu concret de vreunul si nu vor fi burse guvernamentale. Fie vor veni din partea universitatilor sau din alte parti.

Pandemia de anul acesta a adus în centrul atentiei conditia lucratorilor sezonieri în Uniunea Europeana si în lume. În documentul Ministerului britanic de Interne privind munca si imigratia în Regatul Unit, post-Brexit, nu exista informatii clare privind subiectul acesta. Este mentionat ca se lucreaza pe acest domeniu. Exista noutati? Uniunea Europeana a adoptat reglementari ce privesc lucratorii sezonieri.

Ma tem ca nu. Din câte stiu, situatia e înca analizata de Ministerul de Interne.

Deci daca sunt români care vor sa mearga ca lucratori sezonieri anul viitor în Marea Britanie, mai bine sa nu faca asta pâna nu vad...

Nu exista o varianta ca ei sa faca asta. E vorba de munca, deci au nevoie de viza, dar nu este munca calificata si vorbind la modul general, lucratorii sezonieri s-ar putea sa nu aiba nivelul de limba engleza cerut. Dar, înainte de toate, sunt sigur ca va exista o declaratie legata de lucratorii sezonieri.

Luni ati avut o întâlnire online cu cetatenii britanici din România. Care sunt îngrijorările lor cele mai mari?

Nu cred ca sunt îngrijorati. Starea întâlnirii a fost de voie buna, de calm. Au existat întrebări, dar nu îngrijorări. Au fost, inevitabil, întrebări legate de dreptul la pensie si asigurari sociale, plati pentru persoane care sunt jumătate britanice, jumătate române. Acestea se numara printre întrebările cele mai complexe. Și mai exista si cei cu dubla cetatenie si irlandezi, înregistrati ca cetateni britanici, care ar putea avea o situatie mai relaxata ca irlandezi. Dar va vorbesc de extreme. Cred ca am colaborat foarte îndeaproape cu Ministerul Afacerilor Externe si cu cel de Interne în schitarea documentelor. Ministrul de Interne a participat, seara trecuta, si ministerul a avut propria conferinta, saptamâna trecuta. Nu este un lucru obisnuit. Majoritatea ministerelor de Interne din statele UE nu au fost atât de ajutor. Exista alte componente ale "pachetului" oferit de autoritatile române, cum ar fi o data limita foarte generoasa: cetatenii britanici se pot înregistra pâna la finalul anului viitor. De asemenea, permisele de conducere britanice sunt recunoscute. Guvernul român a folosit la maxim posibilitatile de a fi foarte amabil, prietenos si primitiv si cred ca asta se reflecta în modul în care cetatenii britanici de aici au reactionat.

Sunt facilitati suplimentare fata de "pachetul" oferit de Uniunea Europeana cetatenilor britanici...

Sunt elemente ce tin în totalitate de suveranitatea nationala. De exemplu, eu cred ca as putea obtine un permis de conducere românesc, dar nu am asa ceva. Daca as vrea sa conduc în Franta, ar trebui sa solicit un permis de conducere international. Pe când guvernul român a spus ca daca ai permis de conducere britanic, poti conduce pe drumurile românești. Nu este un lucru enorm. Lucrurile enorme nu erau posibile, dar guvernul român a fost foarte flexibil, unde a putut face asta.

Sunt câteva ONG-uri britanice care au avut o contributie notabila în România. Vor avea acelasi cadru legal, anume vor exista schimbari în activitatea lor din România, post-Brexit? Munca lor va fi îngreunata sau va fi mai multa birocratie?

Nu cred, pentru ca majoritatea sunt ONG-uri din punctul de vedere al legislatiei române. Multe au început ca ONG-uri britanice, potrivit legii britanice, dar aproape sigur majoritatea activeaza sub legea româna si asta le da continuitate. Sper ca lucrurile se vor schimba foarte mult, pentru ca sper ca noul guvern român va analiza legea ONG-urilor, mai exact asupra legii privind activitatile de caritate. Astfel, în ceea ce priveste organizatiile de caritate, sper ca guvernul român se va uita la maniera britanica de încadrare legala a organizatiilor de caritate.

Astfel încât, organizatii care fac eforturi pentru bunastarea oamenilor care au nevoie de asistenta, de exemplu sa nu fie taxate. Pentru ca, stiti, ONG-uri care activeaza în România strâng banii donati si apoi platesc taxe sau ridica o cladire, pentru cauza respectiva si platesc taxe. Avem un sistem de monitorizare foarte serios, care se asigura ca organizatiile de caritate fac munca de caritate. Cu timpul, conditiile în care fac acest lucru s-au îmbunatatit si sper foarte tare ca acest lucru se va întâmpla în România, în contextul în care guvernul ce se va forma, dupa consultari, va recunoaste ca ONG-urile ce fac munca de caritate au un rol esential în România, asa cum au si în Regatul Unit. Deci sper ca vor fi schimbari, dar nu drept consecinta a Brexit-ului.

Anul acesta celebram 140 de ani de relatii diplomatice între Marea Britanie si România. Cum se vor schimba lucrurile între cele doua tari, din punct de vedere birocratic, post-Brexit? Cum s-a schimbat România, din perspectiva unui ambasador din România, în cel putin 30 de ani?

Schimbarea la nivel birocratic depinde de negocieri care sunt în curs, pentru ca sunt multe capitole de negocieri. Daca sunt de succes, vor permite ca multe domenii ale vietilor noastre sa ramâna la fel cum ne-am obisnuit. Daca nu va fi un acord, va fi mai complicat. Va fi mai birocratic, va trebui sa ne bazam pe metode mai vechi de operare. În acest moment, exista un mandat de arestare european. Daca nu avem asa ceva, va trebui sa folosim un cadru al Consiliului Europei, proces ce va fi mai îndelungat. Sa speram ca negocierile ne vor da cel mai bun punct de pornire posibil. Cred ca suntem în acel stadiu al relatiei noastre în care lucrurile se îmbunatatesc treptat. În domeniul economic, acum câtiva ani, eram al 14-lea cel mai mare investitor. Acum suntem al 7-lea cel mai mare investitor. În 2018, am fost pe locul 12, apoi în 2019, pe locul 7. Acest lucru e atestat de companii precum Vodafone, Unilever, Liberty Steel si multe altele. Vedem investitiile si vedem motivele cresterii de capital. Cred ca, odata ce companiile române se aliaza economiei moderne - fie ca vorbim de Hidroelectrica sau Nuclearelectrica sau o întreaga lista de active ce urmeaza sa fie modernizate, în cautare de capital - vor privi catre Londra, care va continua sa fie adevaratul centru financiar european. Cred ca asta ne va apropia economiile.

Iar faptul ca avem aceasta imensa masa de cetateni pe care tarile noastre o împart: sunt români, dar locuiesc în Regatul Unit si reprezinta mai mult de 1% din populatia britanica; noi suntem 66 de milioane iar ei sunt 670.000 din schema de settled status, plus românii care au devenit cetateni britanici, probabil nu în numar mare, dar sigur vorbim de 700.000. Acest fapt ne va apropia tarile. A existat o îmbunatatire a promovarii turistice a României în ultimele 12 luni, deseori datorita lui Charlie Ottley si filmelor sale fantastice. O sa lanseze înca unul anul viitor. Cred ca tot mai multi oameni înțeleg de ce ar trebui sa vina aici în vacanta. Asta ne va apropia. În domeniul Apararii, anul viitor va fi unul plin, în ceea ce priveste relatia bilaterala în Aparare. Sunt sigur ca deja avem relatii foarte apropiate cu România pe multe domenii - securitatea cibernetica. Faptul ca România va deveni centrul Cyber al UE va atrage si mai mult interes din partea Marii Britanii catre Bucuresti. De asemenea, avem companii românești care investesc în Marea Britanie: UiPath, dar este o tendinta de a cauta în Marea Britanie un loc în care sa faci afaceri. Cred ca în acest moment exista un sentiment constructiv.

Cât despre schimbari, ei bine, celebram 31 de ani de libertate. Sunt uluit de cât de important este înca sa vorbim despre diferentele dintre România de azi si România comunista. Sper ca vor fi învatati curând copiii români ce a însemnat România comunista si cum era viata aici pentru bunicii si parintii lor, când acestia erau tineri. Vorbim de doua lumi diferite - România pe care am vazut-o eu, din 1983 pâna în 1986, si România de azi. O tara fara mâncare, nu puteai vorbi cu oamenii, nu exista siguranta legata de vecini, daca ti-ar putea face probleme, nu puteai calatori, nu aveai carti, casete video, dincolo de faptul ca, tehnologic, era o alta lume, fara telefoane mobile sau ceva de genul acesta, nu puteai da un telefon international. Sa compari asta cu ce este acum, e imposibil sa crezi ca vorbim de acelasi loc. Dar cred ca, mai mult de atât, sper ca perspectiva urmatoarelor patru ani este o evolutie mare fata de ce am avut în ultimii patru (ani) sau poate o perioada mai lunga.

România a avut, recent, niste ani grei, în domenii precum statul de drept, un mediu de afaceri stabil. România trebuie sa colecteze o proportie mai mare din taxe, trebuie sa ofere servicii mai bune cetatenilor. Daca oferi servicii mai bune, primești mai multe taxe, iar daca ai mai multe taxe, ai servicii mai bune. Dar trebuie sa înceapa undeva

si cred ca partidele care probabil vor forma guvernul sunt angajate sa aduca aceste imbunatatiri. Cred ca perspectivele acestor patru ani de dupa alegeri sunt foarte bune, pentru ca este o dorinta reala de a reforma si moderniza si pentru a completa transformarea României. Sunt parti din România care opereaza la standard european sau mondial. Mari parti ale României sunt la acest nivel. Dar sunt mari parti care nu sunt la acest nivel si în acest sens ne putem gândi la provocarile din educatie, sanatate, administratie publica si cred ca acestea sunt zonele în care viitorul guvern va avea ambitii mari, sa ofere mai mult cetatenilor. Aceasta ar putea fi o paradigma diferita si în patru ani, diferenta fata de perioada de acum ar putea parea puternica.

Puteti vorbi despre observarea statului de drept în România, din perspectiva UK? În ceea ce priveste UE, monitorizarea vine prin buget si MCV. În prezent, din partea Marii Britanii exista o persoana desemnata pe tema statului de drept, un procuror....

Nu este aici atât pentru chestiunea statului de drept, cât pentru a îmbunătăti cooperarea judiciara a tarilor noastre. Statul de drept, ca o chestiune de economie politica, este sistemul judiciar golit de sens. În ultimul an, am vazut ca si-a recapatat statutul iar pachetul legislativ pe care ministrul Justitiei l-a pus în dezbatere publica, odata adoptat, va aduce România în pozitia în care era în 2017. România a fost atunci foarte aproape de a se spune ca nu mai are nevoie de acest mecanism special de control MCV. Cred ca România se poate întoarce acolo. E clar ca sunt zone în sistemul judiciar care au nevoie de îmbunatatiri. Sistemul judiciar trebuie sa fie mai rapid. Exista conceptia ca a întârzia actul de justitie înseamna sa negi actul de justitie. Sunt prea multe cazuri în România cu termene prea mari. Este un aspect care poate fi îmbunatatit.

Magistratul nostru este aici pentru ca avem sisteme judiciare diferite si o legislatie diferita, iar când România cere ceva sistemului britanic, întrebarea aceea vine în româna. Când cerere aceea ajunge la Londra, e foarte greu sa operezi cu ea. Asa ca magistratul nostru ajuta ministerul Justitiei de aici sa formuleze cererea de ajutor într-o maniera usor de livrat. Face acest lucru în ambele directii. Cred ca vedem rezultate ale acestui efort - decizii recente ale instantelor privind calitatea vietii în penitenciare, o tema importanta. Deciziile par sa mearga în directia corecta, cu o mai buna înțelegere. Aceste doua sisteme se înțeleg reciproc, asta face magistratul nostru, pe lângă aspectele judiciare legata de lupta noastra comuna în combaterea traficului de persoane. Acest lucru va ramâne o prioritate majora a Ambasadei Britanice si a guvernului britanic, iar magistratul nostru de legatura are un rol important.

Pentru ca negocierile continua, exista teme anume care ar trebui sa fie rezolvate urgent, pentru ca persoanele sa aiba o viata post-Brexit cât mai confortabila?

E o întrebare foarte buna, dar nu voi raspunde. E o întrebare foarte aproape de "ce se negociaza?"

Problema imigratiei este relativ rezolvata. Exista alte teme legate de cetateni individuali, nu teme legate de schimburi comerciale?

Negocierile au o paleta larga de teme. Ce va fi în acord, daca va exista un acord, chiar nu stiu. Oamenii care vor sa faca lucruri în prezent sunt cei care vor sa calatoreasca în Marea Britanie si cei care au afaceri în Marea Britanie. De asta am spus la început ca parasim Uniunea Vamala, parasim Piata Unica. Asta înseamna ca va fi diferit comertul cu noi, iar cei care vor sa stie ce au de facut sa se duca la gov.uk. Pe gov.uk, pe tema schimburi comerciale cu Marea Britanie sunt disponibile informatii legate de ce ai nevoie ca sa te înregistrezi la vama britanica. (...) Sunt 6.000 de companii în România cu capital britanic. Un numar foarte mare are schimburi comerciale cu Marea Britanie, iar aceste companii trebuie sa aiba informatii legate de noul sistem, odata ce vom fi complet în afara sistemului UE. Acest lucru nu va fi afectat de negocieri. Negocierile sunt despre cum acea entitate care face schimburi comerciale functioneaza în detaliu. Dar trebuie sa va interesati în continuare, de exemplu, daca sunteti implicati în schimburi comerciale dintre Marea Britanie si Irlanda de Nord trebuie sa înțelegeti mecanismele care au fost subiectele acestui acord. Oamenii trebuie sa se pregateasca pentru domeniile schimburi

comerciale si calatorii. Daca vom avea un acord negociat, vor fi eforturi mari în timp scurt. Daca nu avem un acord, vor fi eforturi foarte mari în timp scurt. Sa vedem ce spun negociatorii de calendar, pentru ca suntem aproape de 1 ianuarie.

Vorbeati de relatii bilaterale în domeniul Apararii. Puteti dezvolta subiectul? Și Brexit va schimba ceva în acest sens?

Brexit nu va schimba nimic legat de abordarea securitatii si legat de rolul nostru în Alianta, unde România este un contributor de frunte. Nu cred ca vreau sa dau detalii despre relatia noastra pe tema Apararii, anul viitor, dincolo de a repeta ceva ce cred ca se stie, anume ca Royal Air Force este programata sa revina, ca parte a programului de politie aeriana, cum au facut ultima data în 2018. Sunt convins ca vor exista si alti vizitatori din domeniul militar. Avem militari implicati în bazele de aici din România. Este o relatie foarte apropiata, care beneficiaza de încredere reciproca. România are un rol în Alianta, dar si unul în misiunile de mentinerea pacii, în lume. România a câstigat în acest domeniu credibilitate internationala extraordinara si am vazut asta recent, în misiunea din Mali, când elicoptere românești si britanice activau alaturi.